

TVÅMINUTERS UPPGIFT ... UTTAL ... Sk & Sj

Sk: skidor, **sky**nda, **sked**, **skägg**, **sköterska**

Sk: skulle, sko, skål, ska

* SJ - ljudet ... Vi börjar med att titta på en film. PLEASE.

* <https://www.youtube.com/watch?v=PRAe8K84KfE>

* Sj ljudet: **Sj, Sk, Skj, Stj, Sch, Sh, Ch, G**

Sj: sjuk, sjal, sju

Sk: sked, skiva, skepp

Skj: skjorta, skjuta, skjul

Stj: stjäl, stjälk, stjärna

Sch: schema, schack, schäfer

Ch: choklad, chaufför, chef

Sh: shorts, show, shoppa

G: giraff, gest, geni

Du får 2 min för den här uppgiften.

RÄKNEORD

Räkneord är ord som är namn på antalet av någonting eller en plats i en ordning.

Det finns två olika sorters räkneord: grundtal och ordningstal.

Vanligen delar man in klassen i två delar.

Grundtal

”Grundtal” är ord som är namn på antalet av någonting.

Exempel på ord som kallas grundtal är en, fem, tjugo, tio och femton.

Vi kan använda oss av siffror/siffra (från arabiskans as-sifr) är ett skrivtecken, en symbol som används för att beteckna tal

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Exempel:

Lisa har en penna.

Musse har 5 pennor.

Marko köpte tio läsk i affären.

Sara gick tillsammans med tre kompisar till stan.

Romerska siffror

I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X

V = 5

X = 10

L = 50

C = 100

D = 500

M = 1000

2) Ordningstal (första, andra, tredje. 1:a, 2:a, 3:e)

Ordningstalen skriver man antingen med bokstäver eller siffror enligt samma regler som grundtalen.

första 1:a

andra 2:a

tredje 3:e

fjärde 4:e

När det är helt uppenbart att man menar ordningstal behöver man inte skriva kolon och ändelse. Man uttalar automatiskt 14 juni som fjortonde och Karl Gustav XVI, som Karl Gustav den sextonde. Normalt böjs inte räkneord, men det finns några undantag. Ibland kan vi ha manlig ändelse på de två första ordningstalen

Förste målkungen i herrklubben

Andremannen i det manliga fotbollslaget

Se även på dessa exempel:

Var sjätte bil var en japan.

Vart fjärde äpple var ruttet.

Varannan timme tar han en kvarts rast.

Vartannat år tar han två veckors semester.

Orden "var" och "vart" böjs efter substantivet, men inte ordningstalen. Notera även att substantiven alltid står i singular.

Du får 8 minuter för den här uppgiften

DATUM + ÅRTAL ...

Observera att ...

Man skriver:

Man säger:

25/4 1996

**den tjugofemte i fjärde
nittonhundranittiosex**

(den) 25 april 1996

**den tjugofemte april
nittonhundranittiosex**

17/5 2022

**den sjuttonde maj
tvåtusentjugotvå**

RÄKNEORD i BILD ... observera stavning

Grundtal			
0	noll		
1	en/ett	11	elva
2	två	12	tolv
3	tre	13	tretton
4	fyra	14	fjorton
5	fem	15	femton
6	sex	16	sexton
7	sju	17	sjutton
8	åtta	18	arton
9	nio	19	nittion
10	tio	20	tjugo
		21	tjugoen/ett
		22	tjugotvå
		30	trettio
		40	fjrtio
		50	femtio
		60	sextio
		70	sjuttio
		80	åttio
		90	nittio
		100	(ett)hundra
		101	(ett)hundraen/ett
		200	tvåhundra
		1.000	(ett) tusen, ettusen
		1.000.000	en miljon

Ordningstal			
1:a	första	11	elfte
2:a	andra	12	tolfte
3:e	tredje	13	trettonde
4:e	fjärde	14	fjortonde
5:e	femte	15	femtonde
6	sjätte	16	sextonde
7	sjunde	17	sjuttonde
8	åttonde	18	artonde
9	nionde	19	nittionde
10	tionde	20	tjugonde
		21	tjugoförsta
		22	tjugoandra
		30	trettionde
		40	fjrtionde
		50	femtionde
		60	sextionde
		70	sjuttionde
		80	åttionde
		90	nittionde
		100	hundra
		101	(ett)hundraförsta
		200	tvåhundrade
		1.000	tusende
		1.000.000	miljonte

Första och andra slutar på -a och förkortas 1:a, 2:a. De andra ordningstalen slutar på -e och får -e när de förkortas, t.ex. 3:e, 4:e.

Substantiverade räkneord	
1	en etta - ettan - ettor - ettorna
2	en tvåa
3	en trea
4	en fyra
5	en femma
6	en sexa
7	en sjua
8	en åtta
9	en nia
10	en tia
11	en elva
12	en tolv

PARTIKELVERB

Partikelverb är vanliga i det svenska språket. Ibland blandar vi ihop partiklarna med prepositioner. Det är inte alltid lätt.

DockChampions never complain, they are too busy getting better.

Många av partiklarna har samma form som prepositioner, t.ex. på, med om eller adverb, t. ex. ut, in, upp, ned. Viktigt att säga är att de är alltid betonade, medan prepositionerna oftast är obetonade.

Pröva att läsa följande text: Pelle höll mycket av Lisa, men han måste hålla efter henne. De ville hålla ihop, och därför höll han ofta med henne. Men när de hållit på att gräla i två år, bestämde de att hålla upp ett tag. De var annars inte säkra att hålla ut.

Ibland har både verb och partikel kvar sin betydelse, t. ex. gå in, men ofta har partikeln till uppgift att ändra något på tidsförhållandena eller att ange att aktiviteten fortsätter eller når fram till ett resultat, t.ex. kämpa på och gå av.

Vad betyder partiklarna i följande exempel?

1. Brinna upp	2. Låsa ut	3. Skratta till	4. Börja om	5. Kämpa på
Torka upp	Fråga ut	Blinka till	Klä om(sig)	Arbeta på
Äta upp.	Tänka ut	Hoppa till	Tänka om	Cykla på

Upp och ut markerar att aktiviteten når fram till ett resultat, till gör aktiviteten kortvarig, om anger förändring och på betyder här fortsätta.

Viktigt att säga är att partiklarna är alltid betonade, medan prepositionerna oftast är obetonade. Pröva att läsa följande text: Pelle höll mycket av Lisa, men han måste hålla efter henne. De ville hålla ihop, och därför höll han ofta med henne. Men när de hållit på att gräla i två år, bestämde de att hålla upp ett tag. De var annars inte säkra att hålla ut.

Ibland har både verb och partikel kvar sin betydelse, t. ex. gå in, men ofta har partikeln till uppgift att ändra något på tidsförhållandena eller att ange att aktiviteten fortsätter eller når fram till ett resultat, t.ex. kämpa på och gå av.

Avslutningsvis ... diskutera skillnaden i betydelsen:

- a) Tycker Du om Din nya lägenhet? - Vad tycker Du om Din nya lägenhet?

- b) *Han åkte och hälsade på sin far.* - *Han hälsade inte på sin förra fru.*
- c) *Skall jag spela in den här skivan?* - *Skall jag spela den här skivan?*
- d) *Din bil står i vägen för trafiken.* - *Din bil står på vägen.*
- e) *Han gav upp efter en lång kamp.* - *Han gav pojken en cykel.*

... & hur tolkar Du följande partikelverb:

Gå av, Gå bort/Gå bort, Gå ihop, Gå in för, Gå med på, Gå på, Gå till, Gå under, Gå ut på, Gå åt, Gå över.

Slå av, slå i, slå igen, slå in, slå ner, slå om, slå upp, slå ut.

Se efter, se fram emot, se ner på, se till någon, se till, se upp, se ut

Ställa fram, ställa in, ställa in sig, ställa om sig, ställa till med, ställa upp, ställa ut.

Komma av sig, komma bort, komma, efter, komma fram, komma förbi, komma ihåg, komma in, komma på, komma ut.

Du får 15 min

DAGEN SVALNAR ... av Edith Södergren

Edith Södergran räknas som en av den svenskspråkiga poesins främsta modernister. Hon utmanade sättet att skriva poesi, men det var inte bara hennes poesi som fick människor att reagera. Södergran vågade genom sin poesi ta plats och uttrycka sina tankar och åsikter.

Södergrans poesi rimmade inte. I stället använde hon andra sätt att skapa rytm och känsla i sin poesi. Bland annat använde hon upprepningar och metaforer för att förmedla sitt budskap.

Dagen svalnar ...

Av Edith Södergren 1916.

Dagen svalnar mot kvällen ...
Drick värmen ur min hand,
min hand har samma blod som våren.
Tag min hand, tag min vita arm,
tag mina smala axlars längtan ...
Det vore underligt att känna,
en enda natt, en natt som denna
ditt tunga huvud mot mitt bröst.

<https://www.youtube.com/watch?v=aRAkffXOms4>

Du får 25 min för den här uppgiften. PLEASE DO IT:

PÅ SPÅRET

Öppna

<https://www.bokus.com/bok/9789147118618/pa-sparet-sfi-3d-inkl-cd-baslaromedel-i-sfi/> länken och ta Dig fram till sida nr. 10. Avsluta vid sida nr. 15.

Du får 20 min för den här uppgiften

FIKA

... Jag kunde till en början inte förstå att det finns så många framgångsrika svenska företag. Jag tyckte att det enda man gjorde var att FIKA. Det var morgonfika, lunchfika, eftermiddagsfika ... Som tur var hade en utländsk kollega förvarnat mig och förklarat att man måste sitta med och fika.

Historien om fika

Att diskutera livets toppar och dalar över en kopp kaffe på ett mysigt kafé. Att ta en frukt för att få upp energin under en tung jobbdag. Att bjuda hem familjen på kanelbullar och saft i trädgården. Att sitta på en bänk i solen med en take away-latte. Fråga svenskar vad fika betyder för dem och du får lika många svar som vi har invånare i vårt land.

Kafferepens början

Vår svenska fikaträdion sträcker sig långt tillbaka i tiden. Under mitten av 1800-talet började kvinnor bjuda hem varandra på kafferep för att umgås under lite mer lättsamma former. På finare kalas bjöds det ofta på småkakor, sockerkaka och vetebröd. Här var valet av duk och porslin minst lika viktigt. Och kravet på sju sorters kakor? Jo, det klassiska antalet kakor var en utbredd tradition. Bjöd du på färre än sju ansågs du vara snål och bjöd du på fler än så var du högfärdig.

Under 1900-talet började man bjuda på kaffekalas även i bondesamhället, och traditionen spred sig över landet. Vid födelsedagar, namnsdagar och dop blev det med tiden den vanligaste bjudformen – precis som fika är för oss idag.

Därför säger vi ”fika”

Uttrycket sägs ha kommit till först runt år 1910. I så kallat backslang kastade man om stavelserna i ordet kaffi (dialekt för kaffe) och fick på så sätt fram ordet fika. I början användes ordet som slang för kaffepaus, men kom med tiden att bli så mycket mer än bara en kopp kaffe. Idag är tillbehören minst lika viktiga – för vem vill fika utan kanelbulle eller annat kaffebröd?

Fikat är kanske något av det mest svenska vi har, ”*The Swedish Fika*” är känt (nästan) världen över.

Du får 12 min

KVÄLLENS ”SOUND”

... Kärleken väntar ... Kent

Det blåser genom staden i natt ...

... Det räcker med en gnista ett bloss

Dom skulle vilja vara som oss

https://www.youtube.com/watch?v=5TMVhSEZeOI&list=PLFlXfVldvzbJeG-izpiHBLBYWAEt_R4T

**Brinn pengar brinn
Jag lovar du betyder _ _ _ _ _
Du orkar ta dig igenom det här
Du räcker till, så _ _ _ den du är**

**Brinn pengar brinn
Jag vet att du är värd någonting
Du är hoppet i ett IQ-fritt land
Du är drömmarna jag _ _ _ _ _ ibland**

**Visst känns det som att _ _ _ _ _ väntar
Visst känns det som att kärleken väntar**

**Brinn hjärtat brinn
Du vet du kan förändra _ _ _ _ _
Det blåser genom staden i natt
Hör du sanningen, den lät som ett skratt**

**Brinn hjärtat brinn
Vår _ _ _ _ _ är rädd om sitt skinn
Det räcker med en gnista ett bloss
Dom _ _ _ _ _ vilja vara som oss**

**Visst känns det som att kärleken väntar
Visst känns det som att kärleken väntar**

Fyll i luckorna medan Du lyssnar på sången. PLEASE

... because i'm just a soul whose intentions are good

... på återseende

Deno